

Odpust pod Krzyżem Chrystusa

14 września b.r. w parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze miały miejsce uroczystości odpustowe. Eucharystię w sanktuarium Świętego Krzyża celebrował J.E. Ks. Bp Zbigniew Kiernikowski. W Słowie Bożym Biskup Legnicki powiedział m.in. *Dziś adorujemy Krzyż, nie Krzyż sam w sobie, lecz Krzyż Chrystusa. Krzyż, na którym Chrystus otworzył nam drogę do Prawdy, bardzo często niewygodnej dla nas samych, ale w konsekwencji dającej nam życie wieczne.*

Z okazji 300 – lecia budowy kościoła, zwanego dawniej Kościołem Łaski pod Krzyżem Chrystusa, wybito okolicznościową monetę. Staraniem proboszcza ks. prał. płk Andrzeja Bokieja, została wydana także płyta z muzyką organową, nagraną podczas odbywających się tu od 1998 roku festiwali „Silesia Sonans”; płyta jest opatrzona dedykacją: *„J.E. Księdzu Biskupowi Zbigniewowi Kiernikowskiemu w hołdzie”*.

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego (zwany potocznie też kościołem garnizonowym) został zbudowany przez ewangelików w latach 1709 – 1718 jako jeden z sześciu na Śląsku tzw. „Kościółów Łaski” (cesarskiej). Po pokoju westfalskim (1648 r.) kończącym wojnę trzydziestoletnią o prymat wyznania w Europie, protestantom na Śląsku odebrano ponad 650 kościołów. W ramach układu pokojowego w Altranstädt szwedzki król Karol XII wywalczył zgodę katolickiego cesarza Józefa I Habsburga na zwrot ewangelikom ponad 100 kościołów, a także możliwość wybudowania sześciu nowych kościołów „z łaski cesarza” (Gnadenkirchen – kościoły litości). Wzniesiono je w Cieszynie, Jeleniej Górze, Kamiennej Górze, Kożuchowie, Miliczu i Żaganiu. Cesarska łaska kosztowała jeleniogórskich mieszczan 770 tys. guldenów plus 200 tys. guldenów wdzięczności dla króla Szwecji.

Duży i reprezentacyjny barokowy kościół, który służył ewangelikom z kilkudziesięciu miejscowości, po II wojnie światowej przejęli katolicy. W latach 1948 – 2012 był kościołem garnizonowym Wojska Polskiego – nazwa ta przetrwała w języku potocznym, pomimo, że garnizonu w Jeleniej Górze już nie ma.

W Święto Podwyższenia Krzyża Świętego 2002 roku w kościele miała miejsce intronizacja Relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Relikwiarz w kształcie krzyża znajduje się w ołtarzu głównym, nad tabernakulum, w pancерnej szklanej kapsule. Autentyczność Relikwii potwierdza oryginalna pieczęć oraz certyfikat wystawiony przez Stolicę Apostolską. W 2006 r. ówczesny Biskup Legnicki Ks. Stefan Cichy podniósł parafię do godności Sanktuarium Krzyża Świętego Diecezji Legnickiej. Kustoszem Sanktuarium został proboszcz parafii ks. prałat płk dr Andrzej Bokiej.

Kościół posiada oryginalne wyposażenie i jest najlepiej zachowanym Kościołem Łaski na Dolnym Śląsku. Jego wyposażenie niemalże pozostało nienaruszone, a dzięki sponsorom (szczególnie z Niemiec oraz funduszom z Ministerstwa Kultury i Wojska Polskiego) prowadzono prace renowacyjne. Dzięki temu, że znajdują się w nim jedyne w Polsce organy, które zachowały oryginalne piszczałki z poprzednich czasów, odbywają się tu różne koncerty – w tym Europejski Festiwal Muzyki „Silesia Sonans”.

Teren wokół kościoła był cmentarzem ewangelickim, który zlikwidowano w latach 70. XX wieku. Obecnie pełni on rolę parku, w którym zachowało się 19 XVIII wiecznych kaplic.

Do sanktuarium przybywają pielgrzymi i osobistości z życia kulturalnego i politycznego nie tylko w Polsce. W każdy piątek całego roku o godz. 9:30 ma tu miejsce adoracja Relikwii Krzyża Świętego, o godz. 10:00 Msza Święta a po Eucharystii – Droga Krzyżowa.

Tekst: Brygida Gucwa

Foto: Henryk Dąbkiewicz